

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Capvt VIII. Circa septimum, & desimum Decalogi præceptum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

Confirmito, quia femina cum femina non alio modo commiscetur, nisi per dictum concubitum cum effusione feminis, & non intra vas praposterum. Inter illas enim non potest esse copula proprie; sed si ipsa femina commisceat corpora ex affectu solam se polluenti, id est explenda libidinis; est mollities: si ex affectu ad indebitum sexum; est Sodomia.

70. Scio Graphium cap. 90. n. 11. ex Navar. cap. 23. n. 249. sentire, ad copulam sodomiticam requiri effusionem feminis intra vas naturale. Sed mihi hæc sententia non placet. Primo quia, ut dicebam, sic inter feminam & feminam non esse Sodomiam. Secundum quia talis concubitus ex affectu indebiti sexus, cum effusione feminis extra vas, non est Mollities: quia hæc est pollutio ex affectu explenda libidinis, ut supra diximus: ergo est Sodomia.

71. Solum igitur sententia Graphij est vera, quoad poenas, & reservationem, si quando Sodomia est peccatum reservatum: poenæ enim, & reservatio, cum sint odiosa; restringuntur ad Sodomiam principalem, & maximè notam, & undequaque certam.

72. Ex his ergo collige, cum vir cum viro, vel femina cum femina peccant per dictum concubitum; satis esse in Confessione dicere se *exercuisse Sodomiam*: sine necessitate dicendi an semen intra, an extra vas emisserint. Quid dicendum quando vir praposterè feminam cognoscit, & semen extra vas dispergit, dicam *morè*, cum de Sodomia imperfecta.

73. Vnum denique hic adverte, in Sodomia non satis esse dicere, *Sodomiam commisi*; sed explicandum insuper, an, quis fuerit Agens, an Patiens. Ita Delugo disp. 16. sect. 4. n. 243. Ratio est, quia Agens committit pollutionem: quam patiens non eo ipso, quod patiens est, committit.

De Sodomia cum affine, vide §. 7. §. 4.

De Sodomia uxorati, vide §. 6. n. 45.

De Sodomia cum infideli vide §. 4. n. 22.

De Sodomia cum Virgine: vide §. 8. n. §. 6.

Sodomia imperfecta.

74. Sodomia imperfecta, quam alij vocant innaturalem concubendi modum, est peccatum contra naturam, per quod vir cum femina concubuit extra vas naturale. Est species distincta à Sodomia perfecta; adeoque speciatim in Confessione exprimenda: perfecta enim procedit ex affectu ad indebitum sexum: hæc verò procedit, non ex affectu ad indebitum sexum, sed licet ad debitum, tamen ad partem innaturalem.

76. Sed quid dicendum, si quis se polluat inter cæteras partes feminæ, coxendices, brachia, &c. Respondeo, de hac re dictum supra n. 64. Illud hic sive reple, sive adde. Si primò, sit concubitus ex affectu ad personam ipsam, sexumque femineum; est copula fornicaria sive adulterina, sive incestuosa juxta conditionem personæ, atque adeo est aperiendus. Si secundo, sit concubitus ex affectu ad praposteras partes, est Sodomia imperfecta, de qua agimus, ac similiter aperiendus. Si tertio denique, sit sine concubitu, sed merè ad explendam libidinem; est Mollities, ex se explicanda.

76. Si quis tamen fateatur absolute concubuisse cum femina; regulariter intelligitur fuisse ex affectu ad personam primo modo, non verò secundo, vel tertio, nisi aliud expresse fateatur. Ratio est quia intelligitur illud concubitum factum esse more ordinatio: mos autem ordinatus est, ut vir cum femina commisceantur ex affectu ad sexum femineum. Unde vides multum differre hunc concubitum viri cum femina, ab eo concubitu viri cum viro, vel femina cum femina: ille enim est Sodomiticus quia non potest esse ex affectu ad copulam naturalem: hic non est Sodomiticus; quia quando vir cum femina miscetur; semper regulariter est ad copulam naturalem.

77. Hic universaliter est ad copulam naturalem. Hæc velum diligenter pernotes. Hæc à nobis dicta esse

ad dandum veram harum rerum essentiam: Ceterum praxi Confessario expedit tot minutias nequaquam interrogare. Audi Filiucium, in *Instruct. brev. pro Confessario*, cap. 1. circa initium. Prudens, inquit, esse Confessario debet in exigendis causæ circumstantiis sexus præparatoris ad actum consummatum, modis minimis necessariis, ne se vel penitentem excitet ad aliquam rationem Audi Coninch, disp. 7. de Sacram. dub. 7. n. 1. Præstat aliquando Sacerdotem minus perfectè penitentem intelligere, quam vel illi vel sibi aliud datum creare, & esse nimium. Audi Angelum P. in *gationes*, num. 1. Constituitur, inquit, mulier quæ sit nita extra vas debitum: non querat postea Confessarius in quo loco, vel quomodo & huiusmodi, sicut faciamus, qui equius sunt contaminatores quam Confessarius. Vide Fagund. præcep. Eccl. 2. lib. 4. cap. 2. num. 3. Hæc bonum in exam. Eccles. 2. lib. 4. cap. 12. quæst. 12. de go disputat. 16. de penitent. sect. 14. num. 595.

Besialitas.

78. Bestialitas est Concubitus cum re animata, ejusdem speciei cum homine. Huc reducitur concubitus cum Damone; quia adhuc ille non est ejusdem homine speciei, etiam si assumat formam hominis. Thom. 2. 2. q. 52. art. 1. In hoc crimine non est ratio explicanda genus animalis, sive sit equus, sive equa, sive ovis, sive gallina: semper est enim eadem specie moralis deformitas. Ita Filiuc. tract. 30. c. 1. Ac si sit concubitus cum Damone, debet id explicari sic idem *ibid.* num. 161. quia superaddit peccatum contra religionem, id est commercium cum Deo, quodque omnium nequissimo inimico.

Nota insuper exprimi in confessione oportet, si Daemon fuerit sub forma feminæ, vel viri, vel sub ma talis conjugati, vel talis monialis, profissa, &c. *ibid.* Ratio est, quia tunc, præter Bestialitatem, affertur ad talem.

CAPUT VIII.

Circa Septimum, & Decimum Decalogi præceptum.

§. I. De Furto communi, Rapina, & Damno.

1. **S**ecundo probabilem opinionem, docentem circumstantias in eadem specie aggravantes necessariè exprimendas: Dico cum Delugo disp. 16. n. 121. satis esse si furtum facti debet dicere: *Furtum in materia gravi commisi*: at non dicere te furatum v. g. decem, cum factis furtis octo, vel quindecim: quia sic non explicates furtum quod commisisti; sed aliud, quod non commisisti. Si te de præcisa quantitate interroget Confessarius, vel quo ad aliam obligationem; illam tenebis explicare: Sic *ibid.* num. 123. quia is habet lus ad interpellandum penitentem de omnibus, quæ ad suæ salutem mæ contrahere possunt ut diximus cap. 1. §. 1. n. 6. & de mus cap. 10. §. 2. num. 38.

2. Si quis publicum Magistratum gerens furtum v. g. Index, Gubernator, &c. debetne explicare tale furtum quando furtum illud avertit Confessario? Respondeo cum Delugo disp. de penit. 16. sect. 4. 180. probabiliter non debere: quia munus, quo fungitur, cuius impedire tenetur furta in Civitate, non videtur re hac novam speciem superadere. Nam sic etiam Sacerdos v. g. aliquem percutiat; non obligatur explicare se, cum esset Sacerdos, hominem percutisse: sed enim indecens magis sit à te, cum sis Sacerdos aliquem percuti, tamen nova species non non additur.

3. Rapina specie à furto differt: Ita idem

Cap. VIII. Circa VII & X. Decal. Præcept. 29
 f. 1. num. 49. quare & in Confessione promenda; spe-
 ciat, inquam, mortis. Repinam est quidem rei alienæ
 contumelia, sicuti furtum: sed addit violentiam, atque
 adeo addit vis & contumelia contra Dominum.

Deo addit vis & contumelia contra Dominum.
 4. Dammum datum sive hoc, vel illo modo, sive
 hoc, sive illo instrumento, semper est ejusdem speciei:
 aliquid debeat in Confessione explicari, vel propter
 censuram fore annexam, vel propter reservationem,
 vel simile quid. Idem cum eadem limitatione dic in fur-
 to, sive fiat per dolum contractum, sive per usuram,
 sive alio modo.

De furto facto pluribus, vide cap. 1. § 9. n. 65.

§. II. De furto Sacrilego.

Furtum commune à sacrilego, specie differt; adeo-
 que speciatim apud Confessarium deponendum:
 quæstio nimirum aliquis per furtum violat res sacras. Id
 quod tribus tantum modis evenire potest ex Fagund.
 1. lib. 4. cap. 4. num. 8. Vide etiam Bonac. circa
 primum præceptum disp. 3. §. 6. n. 53. & Delugo de pœnit.
 disp. 16. f. 10. à num. 469. Primum, si quis à loco sacro
 id est ab Ecclesia foretur rem Ecclesiæ, sive sacram, ut
 Calicem: sive Ecclesiæ propriam, ut ejus pecuniam. Vel
 velum etiam existentem extra Ecclesiam, quia istis est,
 ut sit Ecclesiæ propria, nam sic dicitur, auferri à Do-
 mino Ecclesiæ, atque adeo à loco sacro. Ita Colligitur
 ab Autoribus in margine citatis.

Secundò, si quis foretur rem, profanam quidem, sed
 quæ ita custodita tradita sit Ecclesiæ, vel eidem Eccle-
 siæ accommodata, ut ipsa Ecclesiæ de illa re teneatur.

Tertiò, si quis rem sacram v. g. prædictum Calicem
 consecratum, à quocunque loco etiam non sacro, fore-
 tur. Ratio horum est, quia in his tantum casibus, loco
 sacro teque sacræ injuria particularis irrogatur.

Praeterea hos igitur casus non i. veniat ratio furti sa-
 crilegi. Quare si quis foretur crumenam divitis in Ec-
 clesiâ, vel sellam ejusdem in Ecclesia positam, ad ejus-
 dem divitis commoditatem, vel tapetia profana existen-
 tia sive extra, sive intra Ecclesiam: vel gladium v. g.
 Parochi, quem Parochus, nomine suo, non verò nomi-
 ne Ecclesiæ possidet: non committit sacrilegium, &
 confitentur non debet illud, nisi ut vulgare furtum,
 confiteri. Ita Bonac. ibid.

CAPUT IX.

Circa Octavum Decalogi præceptum

§. I. De Contumelia, Detractione, Iudicio temerario.

1. Falsò testari contra aliquem, non solum quis solet
 in iudicio, sed etiam extra: ac propterea huc reduci-
 mus peccata conviciandi, infamandi, detrahendi, &c.
 Sed jam per occasionem nonnulla retigimus de con-
 temeliis, deque detractionibus cap. 1. §. 7. num. 53. & 54.
 Quæ ratione scilicet qui unico contextu contumelias
 varias, variasque detractiones contra eandem commit-
 tit, unico peccato peccet: & §. 9. n. 63. quæ ratione qui
 unica detractione multos simul læsit, unico item peccet
 peccato: & cap. 5. §. 1. & 2. quæ ratione injuriæ, contu-
 meliæque iactæ contra parentes, consanguineos aliosque
 inter se differant. Cætera igitur, quæ pro nostro instituto
 supersunt in præsentia suo in loco sic habet.

1. Quamvis detrahit in una materia graviori infe-
 rat minus nocumentum, quam in alia minus gravi: qui
 etiam explicari in Confessione non possit, nisi expli-
 cando materiam detractionis, & conditionem personæ,
 cui detrahitur: v. g. Proximus infamatus fuit, ut hare-
 ticus, an ut fur, an ut Sodomita: & rursus an infa-
 matus fuit Rex, an Episcopus, an Sacerdos: immo nisi
 explicetur etiam & numerus eorum, coram quibus de-
 trahitur; actus enim offenditur proximus, si coram de-
 P. 11.

cem, quam si coram duobus de illo detrahas, tamen
 cum hæc, & similia culpam aggravent quidem, sed in-
 tra eandem speciem: non sunt necessariò in Confessio-
 ne declaranda, nec à Confessario interroganda. Ita De-
 lugo de pœnit. disp. 16. f. 10. n. 112. Molin. tom. 5. de iustitia,
 tract. 4. disp. 19. n. 3. Azor. tom. 3. lib. 12. cap. 5. dub. 1.
 aliisque, satilque erit si dicatur in huic modum: graviter
 infamari, detraxi convicia comuli, ter, vel quater &c.
 sine necessitate explicandi an injuria, in convitio, in
 detractione, dixerim proximum esse hæreticum, seu ho-
 micidam, seu furem: vel explicandi, affuisse præsentem
 duos, vel decem: vel denique significandi eum contra
 quem egi, fuisse Regem, vel Sacerdotem: excipe, nisi
 fuisset Pater, vel alius ex dictis dicto cap. 5. §. 1. & 2.

3. De iudicio temerario, idem propter eandem ra-
 tionem sentiendum erit: nam quia bona exstimatione, quæ
 per iudicium temerarium maculatur, semper est eadem
 in genere moris; satis erit dicere, toties in re gravi teme-
 re iudicavi, &c.

4. Diximus supra cap. 1. §. 8. num. 53. cum qui unica
 continuatione locutionis, multas detractiones de eod-
 dem exhibet, unice peccare. Iam quid, si unica simili
 continuatione locutionis, detrahat quis multis, v. g. tri-
 bus personis Petro, Paulo Antonio?

Respondeo, cum Delugo ibid. num. 135. si unica locu-
 tione, hoc est, unicum recensendo factum tres illos of-
 fendat; satis est dicere: De pluribus semel detraxi: sive
 illi plures fuerint tres, sive quatuor sive decem. At si in
 eadem confabulatione, nunc Petro detrahas, mox ad in-
 famandum Paulum sermonem convertas, &c. diversa
 mala de singulis proferens; credo debere exprimi tres
 detractiones sigillatim; licet enim continuatio fiat con-
 fabulationis; nihilominus numero differunt ejusmodi
 detractiones, sicuti differre numero diximus tres copu-
 las cum eadem, vel diversa femina, continuatim, eadem
 nocte habitas.

5. Petes, differtne specie, falsum defectum proximo
 imponere: & verum, sed occultum propalare? Respon-
 deo cum Molina tom. 5. disp. 26. num. 8. probabile esse
 non differe, atque adeo non necessariò in Confessione
 declarandum: quia utrumque unam, eandemque bonam
 lædit exstimationem.

6. Adverte hic denique duo. Primo, posse detra-
 ctionem per accidens esse contra alias virtutes; & tunc
 sine dubio id esse Confessoribus aperiendum: v. g. si
 prævicens ex tua detractione proximum incursum
 damnum in vita, honore, bonis; tunc detrahit, cum non
 solum sit proximi famam cummaculans, sed tale detri-
 mentum insuper afferens; illam novam malitiæ speciem
 inducat necesse est.

Quid si prævideas quod dum detrahas de Petro, co-
 tra Paulo; Paulus gaudebit de illius gravi malo? Respon-
 deo tunc etiam te peccare contra charitatem, cui
 scandalum speciale præbes: coque modo explicandum,
 quod diximus cum de scandalo egimus cap. 1. §. 17.

7. Secundò, Adverte differe Detractorem à Sufur-
 rone: susurro enim est qui detrahendo, pacem & con-
 cordiam inturbat; cum detractor ab hoc abstrahat.
 Susurro ergo cum accumulet supra læsionem famæ, dis-
 cordiarum seminationem; addit aliam speciem culpæ,
 contra charitatem, quæ subiici omnino clavibus debeat.
 Ita Delugo de iust. & iure tom. 1. disp. 14. f. 10. num. 40.

Quo ad restitutionem famæ lætæ; non est nostrum
 hic disputare; sicuti nec disputavimus de restitutione bo-
 norum in furto; nec de aliis quæ nequaquam proximè
 faciunt ad expediendam Confessionem, quæque ab
 Authoribus sunt in suis locis exposcenda.

§. II. An in Confessione manifestari solus
 peccati possit?

3. Hoc quidem nostrum est munus, breviter execu-
 tere, ex quo tum Penitentes, tum Confessarii
 aliquam trahent facilitatem expeditæ Confessionis.

C 3. Primò